

10 zł 2011 r. - Powstania śląskie

10 zł 2011 r. - Powstania śląskie

Producent : NBP - monety kolekcjonerskie

10 zł 2011 r. - Powstania śląskie

Nominał: 10 zł

Próba (stop): Ag 925

Wymiary: Ø 32,00 mm

Masa: 14,14 g

Stempel: lustrzany

Wielkość emisji: 50.000

Data wejścia do obrotu: 7 września 2011 r.

Stan: menniczy (L)

Srebrna moneta o nominale 10 zł wybita w celu upamiętnienia trzech powstań śląskich jakie miały miejsce po zakończeniu I wojny światowej w latach 1919-1921.

Uwaga! Fotografia monety ma charakter poglądowy i ogólny, może więc odbiegać np. kolorystycznie od oryginału. Szczegóły dotyczące stanu zachowania znajdują się w opisie monety.

Awers: Centralnie, stylizowany fragment mapy Śląska w granicach zgodnych z postulatami terytorialnymi, zgłaszanymi po plebiscycie na Górnym Śląsku w 1921 roku. Na tle mapy stylizowany fragment śląskiego krajobrazu. Po prawej stronie wizerunek orła ustalony dla godła Rzeczypospolitej Polskiej. Poniżej orła, z prawej strony, napis: 10 ZŁ. U dołu, na tle mapy, oznaczenie roku emisji: 2011. Po lewej stronie mapy napis: RZECZPOSPOLITA, a po jej prawej stronie, u góry, napis: POLSKA. Pod orłem, po prawej stronie, znak mennicy: MW.

Rewers: Centralnie, stylizowane wizerunki trzech powstańców śląskich, wpisane w kontur fragmentu mapy Śląska. Od góry, ukośnie w prawo, napisy: 1921/1920/1919. W otoku napis: POWSTANIA ŚLĄSKIE.

Powstania śląskie – trzy konflikty zbrojne na Górnym Śląsku, jakie miały miejsce w latach 1919-1921 między ludnością polską i niemiecką, a przede wszystkim między polskimi lub niemieckimi Ślązakami. Odbyły się one w okresie formowania się państwa polskiego po zakończeniu I wojny światowej.

- * I powstanie śląskie - od 16 sierpnia do 26 sierpnia 1919
- * II powstanie śląskie - od 19/20 sierpnia do 25 sierpnia 1920
- * III powstanie śląskie - od 2/3 maja (już po plebiscycie) do 5 lipca 1921

I powstanie pod wodzą Alfonsa Zgrzebniołka wybuchło samorządnie 16 sierpnia 1919 w związku z aresztowaniem śląskich przywódców Polskiej Organizacji Wojskowej i niezadowoleniem ludności polskiej z terroru i represji niemieckich, których przejawem była m.in. masakra w Mysłowicach. Powstanie objęło głównie powiaty pszczyński i rybnicki oraz część okręgu przemysłowego. Powstanie stłumione zostało przez Niemców do 26 sierpnia 1919 roku. Rząd Polski, który był zaangażowany militarnie w wojnę polsko-bolszewicką, powstania nie mógł poprzeć. Jedynym celem, jaki osiągnięto, było zmuszenie władz niemieckich do ogłoszenia amnestii, zaś na obszarze plebiscytowym wciąż panowały siejące terror liczne bojówki.

10 zł 2011 r. - Powstania śląskie

II powstanie pod wodzą Wojciecha Korfanteo wymierzone było w niemiecką dominację we władzach administracyjnych prowincji i zapewnienia bezpieczeństwa ludności polskojęzycznej. Wybuchło po licznych aktach terroru ze strony niemieckiej. Powstanie objęło swym zasięgiem cały obszar okręgu przemysłowego oraz część powiatu rybnickiego. Komisja Międzysojusznicza zażądała wstrzymania walk, lecz Korfantomu udało się uzyskać dostęp Polaków do tymczasowej administracji, likwidację znienawidzonej przez Polaków niemieckiej policji Sipo oraz udział w nowych organach bezpieczeństwa. W ten sposób cele powstania zostały osiągnięte, zaś Polacy uzyskali znacznie lepsze warunki do kampanii przed plebiscytem.

III powstanie pod wodzą Wojciecha Korfanteo, miało na celu poprawę niekorzystnego dla Polaków wyniku Plebiscytu na Górnym Śląsku. Na mocy postanowień traktatu wersalskiego, decyzję do jakiego państwa należeć będzie Górny Śląsk, oddano w ręce ludności mającej się wypowiedzieć w 1921 r. plebiscycie. Większość ludności (59,6%) opowiedziała się za Niemcami. Co ciekawe zapis o dopuszczeniu do głosowania Górnoszlązaków mieszkających za granicą Śląska wprowadzony został na życzenie Polski, ponieważ liczono na głosy Górnoszlązaków z Belgii, Zgłębia Ruhry i Zagłębia Dąbrowskiego. W konsekwencji głosy tych ludzi zaważyły na wygraniu plebiscytu przez Niemcy.

III powstanie śląskie wybuchło w nocy z 2 na 3 maja 1921 r. i było największym zrywem powstańczym Ślązaków w XX wieku. W jego trakcie powstańcy opanowali obszar prawie do Linii po czym nastąpił kontratak niemiecki, ustabilizowanie frontu i zawieszenie broni. Rząd polski ponownie nie poparł zdecydowanie powstania.

W 1922 roku podpisano w Genewie konwencję w sprawie Śląska, według której obszar przyznany Polsce powiększony został do ok. 1/3 spornego terytorium. Konwencja była korzystna dla Polski jeśli chodzi o istniejące na nim obiekty przemysłowe. Polsce przypadło 50% hutnictwa i 76% kopalń węgla. Na obszarze przyznanym Polsce mieszkało 736 tys. Polaków i 260 tys. Niemców. Natomiast po stronie niemieckiej 532 tys. mieszkańców stanowili Polacy a Niemcy 637 tys.

Po wydaniu decyzji dotyczącej podziału Górnego Śląska polskie stronnictwa polityczne i organizacje zawodowe utworzyły Naczelną Radę Ludową z Józefem Rymerem na czele. Na czele analogicznego organu niemieckiego – Wydziału Niemieckiego – stanął Hans Lukaschek. Rozpoczęła się ewakuacja wojsk Komisji Międzysojuszniczej, podczas której bojówki niemieckie rozpoczęły gwałtowną akcję terrorystyczną, w wyniku której zginął m.in. oficer francuski. 20 czerwca wojska polskie przekroczyły granicę koło Szopienic i wkroczyły na Śląsk. Władze polskie objęły powiat katowicki. Pierwszym wojewodą śląskim został Józef Rymer. 16 lipca 1922 roku podpisano w Katowicach dokument upamiętniający przejęcie części Śląska przez Rzeczpospolitą Polską.

W tym czasie na terenach przyznanых Niemcom rozpoczął się odwet na tych Ślązakach, którzy w okresie plebiscytowym działali na rzecz Polski. Zabraniano rozmawiać po polsku w lokalach publicznych, znieważając tych, którzy zakazu tego nie przestrzegali. Bojkotowano działaczy polskich, wprowadzano ograniczenia w działalności polskich organizacji.

(wg Wikipedii)

Cena : 69,00 zł Brutto (69,00 zł Netto)

Monety polskie, kolekcjonerskie po denominacji od 1995 do 2023 > Monety 2011 r. > 10 zł 2011 r. - Powstania śląskie

10 zł 2011 r. - Powstania śląskie

Dostępność: Produkt dostępny w naszym sklepie od 31 stycznia 2011